

TYSTARE
PÅ FÖRSKOLAN

Schhh...

(... här är leksakerna som sänker ljudnivån på förskolan)

Hög ljudvolym på förskolan är ett arbetsmiljöproblem. Tre förskolor har testat material som ska göra leken tystare eller på annat sätt försöka dämpa ljudnivån i förskolan. Blev det någon skillnad?

Text & foto **Malin Walldorf**

På Ängens förskola i Mariefred var förskollärare Priscilla Jansson först skeptisk när hon hörde talas om mattan som skulle ta bort ljud. – Det är ett stort problem med ljud på förskolan, det är stora barngrupper, barnen pratar, drar in stolar, leker med plåtleksaker, håller ut duploklossar på golvet och de höga tornen av kaplastavar rasar i golvet.

Men den ljudabsorberande mattan gjorde skillnad i Mariefred.

– Ja, bara att få in mattan i lokalen gjorde stor skillnad, ljudvolymen dämpades direkt, säger Priscilla Jansson, kaplastavarna som rasade på mattan

lät helt plötsligt inte lika olidligt högt. Mattan är dessutom mjuk och varm att sitta på, vilket är en stor fördel om man har kalla, dragiga golv på sin arbetsplats. Den är lätt att göra ren och kan även användas ute om man vill.

THERESE BEJVEL PÅ Trollbäckens förskola i Glimåkra har tillsammans med barnen lekt med mjuka klossar och tystgående bilar och provat tassar till stolarna.

– Vi har äldre metallstolar hos oss, de är tunga att lyfta och vi har försökt dämpa skrapljudet med gummiplattor tidigare. Dessa tassar var enkla att sätta på och vi märkte omedelbart att ljudnivån blev bättre.

Therese och hennes kollegor

upptäckte en annan stor fördel med tassarna.

– När vi flyttar in barnet närmare bordet har vi tidigare lyft den tunga stolen plus barn, nu kunde jag ställa mig med rak rygg och enkelt föra in stolen med barnet på. Det känns väldigt bra, vi måste ju tänka på vår ergonomi också, säger Therese Bejvel.

DET FINNS ETT STORT UTBUD av leksaker som tagits fram för att försöka skapa en tystare lekmiljö. Barn och pedagoger har lekt med bilar med tysta däck, kört scooter med tysta hjul och lekt med bondgård och doktorsväska i tyg, dockor och djur av olika slag i mjuka material och flera olika sorters klossar i mjuka material.

– Givetvis blir det tystare när klossarna är gjorda i mjukt material, säger Therese Bejvel. Det var också skönt att känna sig trygg när barnen lekte. Kastar någon en kloss på en kompis är smärtan obefintlig och när de höga tornen rasar hörs bara barnens skratt och inget dån från klossarna.

Barnen på Teaterförskolan Duvungarna i Helsingborg har också byggt med mjuka klossar.

– Barnen har byggt torn, hagar till dinosaurierna och mycket annat, berättar Sara Söderkvist. Barnen älskar att bygga med klossarna och jag önskar att jag hade möjlighet att köpa in många fler, så att fler barn kan bygga högre och större konstruktioner tillsammans. ©

Tyglådan med fällbar sida är perfekt för lego.

Resultat:

✓ Ja – lägre ljudvolym

= markant lägre ljudvolym än jämförbara material (liknande leksak utan tyst plast/tysta däck, vanlig lekmatte, förvaring i plastback etc).

Samtliga material i testet uppfyller kraven för Giftfri förskola. Produkterna från Lekolar uppfyller alla kraven för Giftfri förskola – högsta nivå Spjutspets. Fordonen från Viking Toys är från deras Ecoline-sortiment.

Små fordon av bioplast

(Lekolar/Viking Toys)

Pris: 500:- (före avtalsrabatt)

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Bilar i pastellfärger med gummi-hjul för tystare lek. Stor låda med många olika sorters fordon. Tilltalar barnen och ljudvolymen hålls nere även när barnen leker krock och tappar bilarna i golvet. Går att köra i diskmaskin, hygieniskt och bra.

Bondgård Oskar&Ellen

(Fahrman's)

Pris: 399:-

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

En bondgård i tyg. Väskan stängs med dragkedja och har ett handtag som gör den lätt att bära med sig. Lätt, nätt och spännande för barnen. Välsydd, tyst lek med det mjuka materialet. Roligt med djur och traktor.

Foam Play Lekklossar i skum

(Famiifun)

Pris: 349:-

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

100 stycken lätta klossar i olika form, färg och storlek att bygga med. Tystnad råder under bygget och om en kloss kastas på en kompis är smärtan obefintlig. Barn och pedagoger uppskattar de ljusa, glada färgerna och att det finns så många roliga former på klossarna.

Tyglåda förvaring

(Tysta leksaker)

Pris: 445:-

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Tyglåda med fällbar sida för förvaring av leksaker, duplo i denna låda låter mindre. Barnen kan dra fram legobitar från sidan i stället för att hålla ut dem från plastback. Ljudvolymen förbättrades när vi har dem i denna låda, ännu bättre fungerar den i kombination med den ljudabsorberande mattan.

Stora fordon av bioplast

(Lekolar/Viking Toys)

Pris: 1 394:-

(före avtalsrabatt)

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Stor hink med olika fordon tillverkade av bioplast baserad på sockerrör. Platen skramlar inte när barnen leker med bilarna. Tilltalande pastellfärger och roligt att koppla ihop släpvnar med fordonen, tycker de yngre barnen. Gummi-hjul som dämpar ljudet.

Scooter med tysta hjul

(Lekolar)

Pris: 642:- (före avtalsrabatt)

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Barnen är förtjusta i denna scooter med mjuka däck, den är fantastisk för det låter ingenting när barnen far runt inomhus. Vår Bobby Car skramlar förskräckligt när barnen kör på samma sätt med den. Scootern fungerar som en springcykel, barnen sparkar sig framåt. Den passar mindre barn, de lite större barnen glider av och får inte plats med benen.

Tassar till stolar

(Tysta leksaker)

Pris: 1 000:- (40-pack)

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Damm- och smutsavstötande tassor till stolar. Enkla att sätta på och det blir märkbart tystare. Tassarna sitter kvar bra på stolen och går att tvätta i maskin, men är lätta att torka av med trasa också. Barnen kan själva flytta stolarna och skrapljudet försvann. Mycket bättre än de möbeltassar vi använt oss av tidigare.

Bonikka tygdockor Noel, Fatima, Lykke

(Lekolar)

Pris: 1 091:-

(före avtalsrabatt)

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Lite större dockor i tyg med avtagbara kläder. Hygieniska då de går att tvätta. Bra med olika hudfärg. Roliga att leka med, tycker barnen och när de tappar dem i golvet låter det ingenting tack vare det mjuka materialet.

Klossbil av bioplast

(Lekolar/Viking Toys)

Pris: 291:- (före avtalsrabatt)

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

En större lastbil med plocklåda i vilken tre olika former kan sorteras. Tillverkad av pastellfärgad bioplast och med gummi-hjul som gör leken tystare. Kör barnen på den ljudabsorberande mattan blir det helt ljudlöst. Kommer att bli rolig att ha utomhus i sommar.

Praktisk sittmatta

Pusselmatta

(Tysta leksaker)

Pris: 415:- (1,44 m²)

Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Stora pusselmattor som kan byggas ihop till önskad storlek. Plus för tillhörande kantbitar. Dämpade ljudet ordentligt. Varm och skön att sitta på, tål värme och kyla och är enkel att torka eller spola av, vilket är hygieniskt. Enkel att plocka ihop och tar liten plats om man vill stuva undan den av någon anledning.

Doktorsväska Oskar&Ellen

(Fahrmans)
Pris: 399:-
Resultat: ✓ tyst, men pipfunktionen låter

Doktorsväska helt i tyg med blodtrycksmanschett, stetoskop, pillerburk, spruta, förkläde och ficklampa. Barnen tycker det är roligt att leka doktor och det mjuka materialet gör leken tyst. Tills någon trycker på blodtrycksmätaren, som har en pip-funktion. Det känns lite märkligt att lägga in ett ljud i en i övrigt så tyst leksak.

Babydockor i korg

(Lekolar)
Pris: 1930:- (före avtalsrabatt)
Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Genusneutrala figurer med olika hudton. Varje figur är klädd i en sovpåse och en mössa i olika glada färger och strukturer. Pedagogiska, mjuka och roliga för de yngre barnen. Kläderna är avtagbara men lite svåra att få på igen för barnen. Tilltalar inte de äldre barnen.

MiniWaffle Marioinex

(Tysta leksaker)
Pris: 796:- (500 st)
Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Små byggbitar i fina färger, de kan jämföras med plusplus, men materialet i dessa är bättre. Det blir tystare och barnen uppskattar att konstruera saker av bitarna. Utmanande även för de äldre med ritningar som följer med. Bra storlek. Lätta att plocka isär efter avslutat bygge och hörs inget när de hålls ut på bordet eller tappas på golvet.

Mjuka, stora bondgårdsdjur

(Lekolar)
Pris: 484:- (före avtalsrabatt)
Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Stora, mjuka och naturtroga djur till bondgården. Häst, ko, gris och får. Stora, lätta och roliga att leka med. Att de är tillverkade i mjukt material gör att det blir tystare, det låter inget när hästen galopperar över bordet eller när barnen slår djuren mot varandra.

Super Foam Blocks

(Tysta leksaker)
Pris: 382:-
Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Mjuka svarta och vita byggklossar i lite mindre storlek och flera olika former. Tysta när barnen bygger. Enorm skillnad mot vanliga byggklossar. Det byggs hus till dinosaurier och barnen står på stolar för att bygga höga torn. Det låter ingenting när tornen rasar. Kommer i en väska, men det är svårt att få ner klossarna i väskan igen för förvaring.

Mjuka små byggklossar

(Lekolar)
Pris: 1 453:- (före avtalsrabatt)
Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

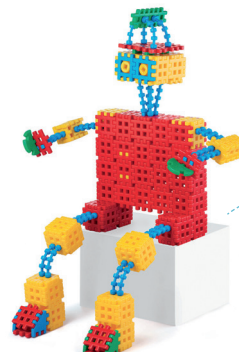
Jättebra mjuka träliknande klossar i olika former. Barnen älskar att bygga hagar till djuren, höga torn och allt möjligt. När tornen rasar låter det ingenting. Och råkar något barn slå till ett annat med en kloss gör det inte så mycket tack vare mjukheten på klossarna. Även lätta att torka av.

Rubens barn, paket med Jennifer, Charlie och Karin

(Lekolar)
Pris: 1 091:- (före avtalsrabatt)
Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Mjuka handgjorda dockor med avtagbara kläder och broderade ögon. Storleken på dockan är speciellt anpassad för små barn, men de äldre barnen tycker också om dockorna. De har lite tyngd i sig så de kan sitta.

Waffle 24 Marioinex

(Tysta leksaker)
Pris: 600: (200 st)
Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Stora pusselklossar att bygga med. Tillverkade av mjukt material så de låter inte mycket alls. Det blir också naturligt tystare när barnen konstruerar saker med klossarna. Populära bland barnen och vi skulle behöva fler uppsättningar så fler barn kan bygga stora saker samtidigt.

Barnen blir så byggsugna att det kan behövas flera uppsättningar.

Mjuka dockor av naturgummi, Oeko-Tex

(Lekolar)
Pris: 1 161:- (före avtalsrabatt)
Resultat: ✓ ja – lägre ljudvolym

Flera dockor med mjuk kropp och huvud av naturgummi. Tunga i botten så de kan sitta. Inte normkri-

Gulligt i gummi

tiska med rosa kjolar och blå byxor. Synd också att alla ljusa har blå ögon och alla mörka har bruna ögon. Passar de yngsta barnen på förskolan.

Handböcker för dig i förskolan

Förskolepocket ger en bra och lättläst introduktion till angelägna ämnen som rör förskolan. Böckerna vänder sig till pedagoger men passar alla som möter barn i förskoleåldern.

Ny serie!

Läs mer på nok.se/forskolepocket